

the term “continuous professional growth”. It was acknowledged at the beginning of the XXIst century and introduced by the World Federation of Medical Education aiming to retain the highest level of knowledge, and abilities as well as their steady advancement due to the demands respectively. The new system of physicians and pharmacists’ professional training has been adopted since 01.01.2010 by Ukrainian Ministry of Health №484 as of 07.07.2010. Our research focuses on analyzing the results of postgraduate education training by specialty “Stomatology” for the period of 2007-2020; determining the professional staff efficiency; outlining the most considerable aspects of the studying process at the Department of Dentistry of the faculty of postgraduate study of State institution of higher learning of IFNMU.

Materials and methods. The archived data of the Department of Dentistry of the faculty of postgraduate study were analyzed by the results of final testing of intern physicians’ stomatologists for the period of 2007-2020. This given part of research was objective. The subjective control data were also analyzed both on the part of a lecturer and intern physicians stomatologists. The next criteria were also evaluated: dealings, communication skills, ability to take self-reliable decisions, speaker’s public standing, logic responding to the questions, persuasiveness, mode of speech, style.

Research evidence. Analyzing all the data taken for 13 years of department functioning, 3 stages were determined that influenced the studying process achievements of intern physicians stomatologists. I stage – dependence on teaching staff and authorities activities within institution of higher learning; II stage – within Ukraine; III stage – outside of Ukraine as well as at the worldwide level. Owing to the analysis there were found out and outlined the most considerable aspects the studying process at the Department of Dentistry of the faculty of postgraduate study of State institution of higher learning of IFNMU as well as the demands of the present-day developments being in evidence outside the higher educational establishment. When training the intern physicians stomatologists at the first stage, it was developed the basic teaching method. The given method was provided with the next resource components: administrative, staffing, material, financial, innovative, informational, and cultural. It means the internal (within the teaching staff of the department) way of optimization. Furthermore it was developed the process of studying control and techniques. Teaching means and procedures comprised the methodological support of the studying process for the intern physicians stomatologists. It helped to optimize the studying process educational quality for the most of trainees. The teaching process at the II and III stages encouraged teaching staff to search for the newest effective studying techniques. Thus analyzing the educational work of one of the departments of the institution of higher learning made it clear that teaching and administrative staff of medical institution of higher learning of Ukraine possess a good deal of opportunities to offer for intern physicians to achieve the advanced mastering of curricular materials.

Conclusion: The chronological analysis of the results of post graduate study when training professionals in specialty “Stomatology”, carried out at the Department of Dentistry of the faculty of postgraduate study of State institution of higher learning of IFNMU proved that for the period of 2007-2020 the activities of teaching staff as well as local and national administration are efficient granting the adequate political, social, epidemiological, and economic conditions and factors authorized by the ruling government of Ukraine, countries bordering Ukraine, no availability of global epidemic and pandemic diseases.

Key words: analysis, educational work, dentistry, intern physicians.

*Рецензент – проф. Ткаченко І. М.
Стаття надійшла 22.12.2020 року*

DOI 10.29254/2077-4214-2021-1-159-163-168

УДК 378.147:61

*Єрошенко Г. А., Лисаченко О. Д., Климач Т. М., Шевченко К. В.,
Григоренко А. С., Кінаш О. В., Донець І. М.*

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ В УМОВАХ КАРАНТИНУ – ОЧИМА СТУДЕНТІВ–МЕДИКІВ Українська медична стоматологічна академія (м. Полтава)

gala_umsa@ukr.net

Вступ. На сьогоднішній день в усьому світі набула популярності та привертає особливу увагу можливість отримання освіти дистанційно із застосуванням сучасних інформаційних технологій, в комфортній та зручній для обох сторін навчального процесу обстановці. Дистанційна освіта не знає меж, кордонів і часових обмежень, вона забезпечує сприятливі умови для надання навчальних послуг та спілкування викладачів зі здобувачами освіти. Отримувати освіту дистанційно в сучасному світі не тільки престижно, а й зручно [1, 2].

Розповсюдження COVID-19 привело до значних змін в роботі всіх сфер життєдіяльності, особливо системи освіти, охорони здоров’я, фармакології. В

умовах обмеження в спілкуванні викладачів зі студентами, заклади вищої освіти самостійно визначають, як краще організувати навчальний процес, які платформи використати та як покращити якість надання освітніх послуг [3, 4]. При організації дистанційного навчання необхідно враховувати точки зору та пропозиції обох сторін навчального процесу – тих хто їх надає та, особливо, тих, хто їх отримує.

Дистанційне навчання обмежує контакт викладача і студента, звичайно це зручно і безпечно в умовах епідемії, але іноді створює психологічний дискомфорт та відчуття взаємодії не з живим організмом, а з інформаційною системою [5]. При відсутності прямого контакту виникають побоювання, щодо іденти-

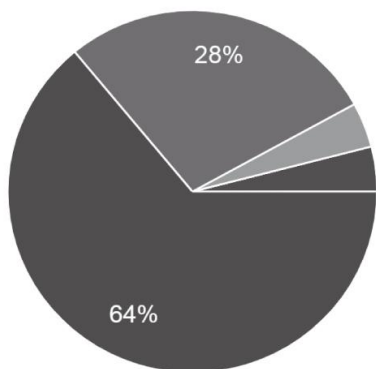

Рисунок 1 – Відношення студентів-медиків до дистанційного навчання як до джерела інформації.

фікації студента при виконанні ним індивідуального завдання. В цьому випадку виникає проблема дотримання академічної доброчесності, коли викладач не має можливості відслідковувати джерело надходження інформації до студента при формулюванні ним правильної відповіді чи при вирішенні тестових завдань.

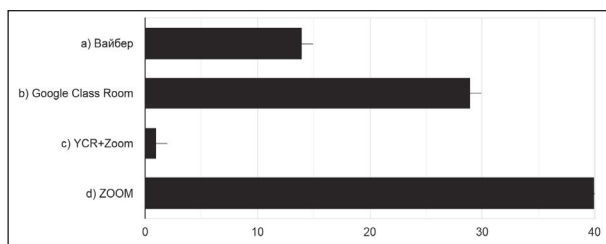

Рисунок 2 – Вибір студентами-медиками найбільш ефективних варіантів дистанційного навчання.

Мета дослідження – використовуючи дані анонімного анкетування студентів, отримати результати об'єктивного відношення студентів-медиків до дистанційного навчання в умовах карантину. Визначити його позитивні і негативні сторони та, завдяки пропозиціям і побажанням студентів, їхньому баченню ситуації, зробити висновки щодо покращення якості надання освітніх послуг здобувачам вищої медичної освіти.

Об'єкт і методи дослідження. На основі завдань, розроблених практикуючим психологом Української медичної стоматологічної академії Климач Т.М., про-

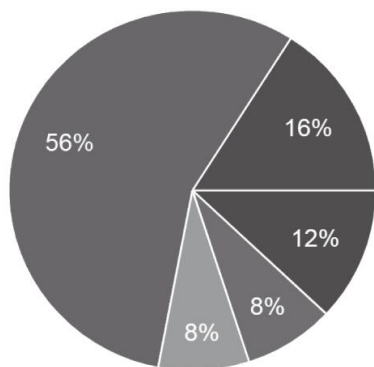

Рисунок 3 – Визначення студентами-медиками переваг дистанційного навчання.

ведено вибіркове анонімне опитування 50 студентів II курсу, які навчаються по спеціальності «Медицина» на предмет їхнього відношення до дистанційного навчання, що проводиться в академії під час карантину. Анонімне опитування серед студентів медичного факультету № 1 проведено в он-лайн режимі. Анкета містила 10 питань, які мали одну, або декілька відповідей (за бажанням студента).

Результати дослідження та їх обговорення. По завершенню анкетування “Дистанційне навчання в умовах карантину” опрацьовано отримані відповіді та проведено аналіз результатів.

1. Дистанційне навчання в умовах карантину для Вас, це:

- основне джерело навчальної інформації – 32 ос. (64%);
- додаткове джерело навчальної інформації – 14 ос. (28%);
- звертаюся епізодично – 2 ос. (4 %);
- не користуюся – 0 ос. (0%);
- інше – 2 ос. (4%) (рис. 1).

Не дивлячись на труднощі, пов'язані з навчанням в умовах пандемії, більшість студентів (64%) вважають, що основна частина навчальної інформації поступає до них завдяки дистанційному навчанню. Це говорить про задовільну навчально-методичну базу та інформаційну наповнюваність навчального процесу. Певній групі студентів (28%) матеріалу, який розглядається під час занять недостатньо, що спонукає їх до пошуку додаткових джерел потрібної інформації. Дана статистика свідчить про необхідність перегляду деяких методик проведення занять з метою підвищення їх якості та покращення візуалізації демонстраційного матеріалу при вивченні окремих тем.

2. Який з варіантів дистанційного навчання найбільш ефективний?

- Вайбер – 14 ос. (28%)
- Google classroom – 29 ос. (58%)
- ECR+ZOOM – 1 ос. (2%)
- ZOOM – 40 ос. (80%) (рис. 2).

Дана діаграма переконливо свідчить про вподобання студентів працювати з використанням платформи ZOOM, коли є можливість бачити викладача і вільно спілкуватись з ним, задавати питання, уточнювати незрозумілі епізоди, адже це нагадує їм умови наближені до проведення занять оф-лайн [1]. Таку форму проведення занять підтримують 80% студентів. Більше половини опитаних (58%) задоволені роботою в Google classroom, що, напевно, пояснюється адекватним наповненням цих програм інформативними тестовими матеріалами, ситуаційними задачами та іншими видами робіт, характерними для різних дисциплін.

3. Основними перевагами дистанційного навчання є:

- багато часу вільного від занять – 6 ос. (12%);
- додаткове навантаження для самоосвіти – 4 ос. (8%);
- розвиток особистої ініціативи – 4 ос. (8%);
- регулювання власного режиму навантаження – 28 ос. (56%);
- інше – 8 ос. (16%) (рис. 3).

До переваг дистанційного навчання більшість студентів (56%), в першу чергу, відносять можливість регулювати власний режим навантаження. Допуска-

ється корегування часу і місця проведення занять, що дає можливість здобувачу освіти, певним чином, розвантажити себе та перенести виконання завдань на зручний для нього час [2]. Найменша кількість респондентів (по 4%) цінить дистанційне навчання за можливість додаткового навантаження для самоосвіти та сприяння розвитку особистої ініціативи.

4. Недоліками дистанційного навчання є:

- недостатній особистий контакт з викладачем – 28 ос. (57,1%);
- брак спілкування з одногрупниками – 27 ос. (55,1%);
- надмірне навантаження – 26 ос. (53,1%);
- недостатнє забезпечення навчального процесу – 23% (46,9%);
- інше – 4 ос. (8,2%) (рис. 4).

Результати відповідей на запитання про недоліки дистанційного навчання підтверджують дані літератури [3], які свідчать, що студентам недостатньо особистого контакту з викладачем, бракує спілкування з одногрупниками, їх турбує надмірне навантаження та іноді недостатнє забезпечення навчального процесу.

Зазвичай, при роботі дистанційно, у викладача частково обмежені можливості демонстрації навчального матеріалу, характерного для подачі знань студентам-медикам.

5. При вивченні якого предмету у Вас виникають складнощі?

- анатомія людини – 18 ос. (36,7%);
- гістологія, цитологія, та ембріологія – 10 ос. (20,4%);
- нормальна фізіологія 4 ос. – (8,2%);
- біохімія – 19 ос. (38,8%);
- клінічна анатомія – 25 ос. (51%);
- оперативна хірургія – 27 ос. (55,1%);
- інші – 6 ос. (12,2%) (рис. 5).

З найбільшими проблемами і складнощами зустрічаються студенти медичного факультету при вивченні клінічної анатомії з оперативною хірургією.

Така статистика вказує на необхідність візуального, контактного, а не лише демонстраційного подання матеріалу з цієї дисципліни. Студенту потрібно в живу взяти в руки інструмент і зробити необхідні маніпуляції. На жаль, дистанційне навчання не дає такої можливості і навіть за наявності великої кількості якісного навчально-методичного матеріалу, відчуваються труднощі в проведенні практичної підготовки. Що стосується біохімії, то слід зауважити, що навіть з використанням традиційних форм навчання, студенти не рідко мали проблеми з вивченням цього предмету, адже він містить великий об'єм інформації у вигляді складних формул і хімічних реакцій. Дистанційна форма навчання лише посилює негативні процеси пов'язані з засвоєнням дисципліни та додає труднощів студентам.

6. З якими труднощами Ви стикаєтесь при дистанційному навчанні під час карантину?

- дотримання режиму дня – 5 ос. (10%);
- самоорганізація – 0 (0%);
- великий обсяг завдань – 28 ос. (56%);
- відсутність комп'ютерної техніки – 1 ос. (2%);
- інше – 3 ос. (6%) (рис. 6).

Спілкування зі студентами вказує, що більша частина з них (56%), зтурбовані значним об'ємом

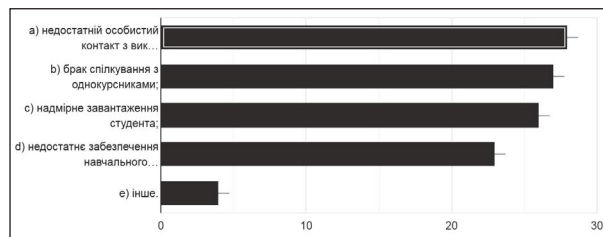

Рисунок 4 – Визначення студентами-медиками недоліків дистанційного навчання.

завдань, які задаються кафедрами під час дистанційного навчання та перевантаженням навчальною інформацією. Слід враховувати, що в один день за розкладом може бути кілька складних для вивчення предметів, а отже навантаження досягає максимуму. Великий обсяг завдань може завдати шкоди як фізичному, так і психологічному здоров'ю тих, хто навчається в таких умовах. Деякі студенти мають проблеми з інтернетом, його швидкістю, або й зовсім – відсутністю, особливо це стосується студентів, що живуть в сільській місцевості. Майже кожен викладач стикався з ситуацією, коли студент не може вийти на зв'язок саме з цієї причини.

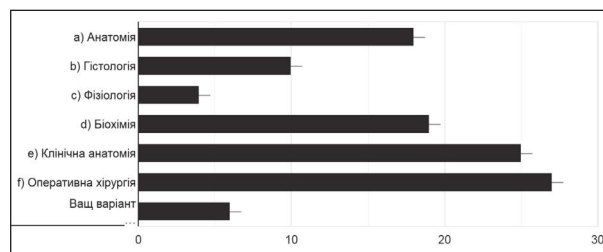

Рисунок 5 – Встановлена черговість предметів, при вивченні яких у студентів виникають складнощі.

7. Чи достатньо Вам інформації для організації дистанційного навчання вдома?

- отримую інформацію вчасно – 8 ос. (16%)
- всі завдання зрозумілі – 9 ос. (8%)
- можу зв'язатися з викладачем – 26 ос. (52%)
- завдання отримуємо не своєчасно – 5 ос. (10%)
- потребуємо допомоги куратора – 2 ос. (4%) (рис. 7).

Студенти, на щастя, комунікабельні сучасні молоді люди, які за необхідності можуть зв'язатися зі своїми викладачами та отримати потрібну інформацію. З однієї сторони це добрий показник, що говорить про готовність педагога в любий момент прийти на

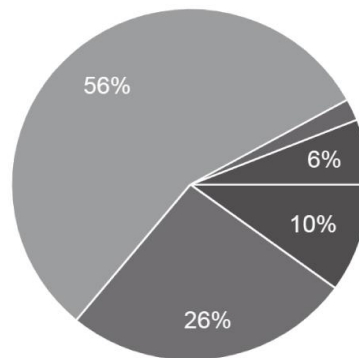

Рисунок 6 – Визначення пріоритетних труднощів, що виникають в процесі дистанційного навчання.

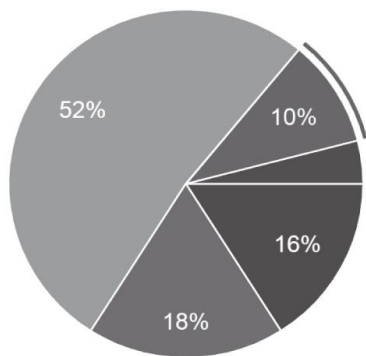

Рисунок 7 – Достатність та вчасність подачі інформації студентам під час дистанційного навчання.

допомогу студенту, з іншої – може вказувати на недостатність або незрозумілість наданої інформації. Результати опитування вказують на необхідність доопрацювання організації дистанційного навчання та звернути увагу на своєчасну подачу завдань студентам. Дисциплінованість, як обов'язкова риса характеру, потрібна обом сторонам навчального процесу.

8. Чи зрозуміло подають викладачі теоретичний матеріал, який Вам треба вивчити?

- так, матеріали містять все необхідне: відео, таблиці, пояснення – 24 ос. (48%);
- ні, пропонують лише параграф з підручника та завдання – 8 ос. (16%);
- частково (мені потрібна допомога викладача) – 13 ос. (26%);
- інше – 5 ос. (10%) (рис. 8).

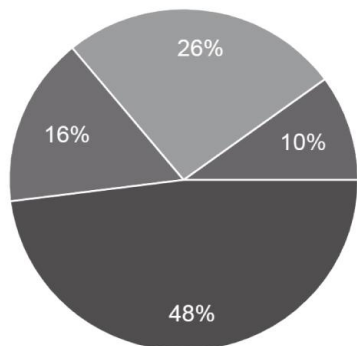

Рисунок 8 – Оцінювання студентами якості подачі теоретичного матеріалу та інформативного забезпечення занять.

При дистанційному вивченні предметів завжди виникають труднощі, пов'язані з подачею та засвоєнням матеріалу. Особливо це стосується студентів початкових курсів, яким завжди важко дається навчання. Майже половина опитаних студентів (48%) вважає достатнім наповнення занять необхідними для засвоєння нової теми матеріалами, такі студенти задоволені навчально-методичним забезпеченням навчального процесу. Деяким з респондентів (16%) не достатньо інформації в вигляді рекомендованих джерел літератури та завдань для контролю знань, для них важливо отримувати більше демонстраційних та інформаційних матеріалів від своїх викладачів. Звісно, цей показник не стосується всіх кафедр, а має лише вибіркову статистику. Результати відповіді опитаних студентів зобов'язують науково-педагогіч-

них працівників академії переглянути навчально-методичне забезпечення дистанційного навчання, зробити певні висновки та посилити інформаційну базу для проведення занять на своїх кафедрах.

9. На Вашу думку рівень розвитку дистанційного навчання в академії за вашою спеціальністю є:

- високий – 7 ос. (14%);
- достатній – 24 ос. (48%);
- задовільний – 19 ос. (38%);
- незадовільний – 0 ос. (0%) (рис. 9).

Вивчаючи думку студентів-медиків щодо їх відношення до дистанційного навчання, склалося враження, що все ж таки здобувачі освіти, не дивлячись на складні життєві обставини, задоволені рівнем організації дистанційного навчання в академії. Близько половини опитаних (48%) вважають проведення навчального процесу на «достатньому» рівні, 38% – «задоволени», 14% – на «високому». І хоча над покращенням якості проведення дистанційного навчання ще потрібно плідно працювати, радує той факт, що ніхто зі студентів не оцінив організацію такої форми навчання, як «незадовільну».

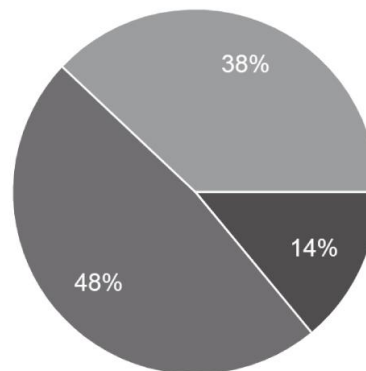

Рисунок 9 – Оцінка рівня розвитку дистанційного навчання в академії.

10. Ваші пропозиції та зауваження щодо організації, змістового наповнення і удосконалення дистанційного навчання.

Задаючи дане питання студентам, ми хотіли почути зауваження, побажання та пропозиції від самих учасників освітнього процесу, які безпосередньо отримують знання в умовах дистанційного навчання. Більшість відповідей: усе гарно; зауважень не має; поверніть очну форму навчання. Серед пропозицій: потрібно краще зкомпоновувати матеріал; більше використовувати презентацій і схем, а не просто надавати сторінки з підручника; матеріал повинен бути комплексний, короткий, схематичний, систематизований, тоді він буде зрозумілішим; бажано розмістити всі дисципліни на одній платформі; збільшити кількість пар у ZOOM.

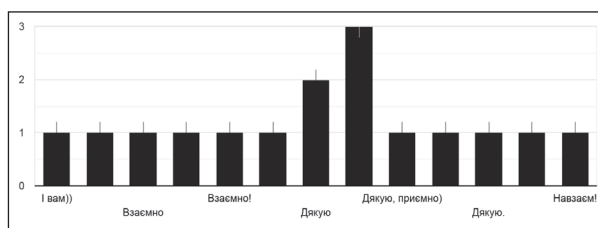

Рисунок 10 – Показники ввічливості і задоволення студентів, як відгуки на проведене анкетування.

Хочеться відзначити, що студенти охоче йшли на контакт з організаторами анкетування та з задоволенням відповідали на задані питання. Вони висловили бажання і надалі співпрацювати в області опитування та надсилати свої відгуки, про що свідчить реакція студентів на подяку за успішно проведену роботу (рис. 10).

Висновки.

1. Більшість студентів позитивно оцінили дистанційне навчання та зазначили, що в умовах карантину це є одним із основних джерел надходження навчальної інформації.

2. Студенти надають перевагу навчанню з використанням платформи ZOOM.

3. Серед переваг дистанційного навчання студенти-медики відзначили можливість регулювання власного режиму навантаження. Недоліками дистанційного навчання студенти вважають: недостатній особистий контакт з викладачем; брак спілкування з одногрупниками та надмірне навантаження.

4. Пропозиції студентів-медиків: частіше використовувати презентації і схеми; матеріал повинен бути зкомпонованим, коротким, схематичним і систематизованим; бажано розмістити всі дисципліни на одній платформі; збільшити кількість пар на платформі ZOOM.

Література

1. Yeroshenko HA, Shepitko VI, Yakushko OS, Lysachenko OD. Dosvid vprovadzhennia dystantsiinoi formy navchannia na kafedri histologii, tsytologii ta embriologii. Visnyk problem biologii i medytsyny. 2020;2(156):194-97. [in Ukrainian]
2. Baryshnikova VV, Avlasenko-Kanarovich OO. Osnovni perevahy ta nedoliki dystantsiinoi osvity. V: Muranova NP, redactor. Materialy I Vseukr. nauk.-prakt. konf. Dystantsiina osvita Ukraini: innovatsiini, normatyvno-pravovi, pedahohichni aspekty; 2020 Cherv. 16; Kyiv. Kyiv: NAU; 2020, s. 13-15. [in Ukrainian]
3. Muronov YUB. Perevahy ta nedoliki dystantsiinoho navchannia [Internet]. L'vivs'kyi torhovel'no ekonomichnyy universytet: Kafedra menedzhmentu; 2020. Dostupno na: <https://kerivnyk.info/perevahy-ta-nedoliki-dystantsiinoho-navchannia/> [in Ukrainian]
4. Lisachenko OV, Yeroshenko GA, Pelipenko LB. Osobisti'sno ori'yentovaniy pi'dkhi'd do vivchennya temi «Shhitopodi'bna ta prishhitopodi'bni zalozhi» studentami – medikami v umovakh karantynu. In: Pluzhnik E, editor. Abstracts of VIII th International scientific and practical conference Modern problems in science; 2020 November 09-12; Prague, Czech Republic; 2020, s. 457-460. [in Ukrainian]
5. Lisachenko OD, Yeroshenko GA, Bilash VP, Pelipenko LB, Shevchenko KV. Dystantsiijne navchannya na kafedrah morfologi'chnogo profi'lyu v umovakh karantynu. Perevagi ta nedoli'ki. Vistnik problem biologii i medytsyny. 2020;3 (157):188-191. [in Ukrainian]

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ В УМОВАХ КАРАНТИНУ ОЧИМА СТУДЕНТІВ - МЕДИКІВ

Ерошенко Г. А., Лисаченко О. Д., Климач Т. М., Шевченко К. В., Григоренко А. С., Кінаш О. В., Донець І. М.

Резюме. Сьогодні отримувати освіту дистанційно - це престижно, комфортно та зручно. В умовах карантину, коли контакти між викладачами та студентами обмежені, це єдиний безпечний спосіб здобуття вищої освіти у цілому світі. Викладачі університету створюють необхідні умови для надання якісних знань студентам, забезпечуючи їх достатніми інформаційними ресурсами та демонстраційними матеріалами. Ця робота присвячена вивченню ставлення студентів-медиків до дистанційного навчання в карантині на основі аналізу результатів їх анонімного опитування. За допомогою анкети визначили позитивні та негативні сторони дистанційного навчання. Завдяки пропозиціям та побажанням студентів, зробить висновки щодо підвищення якості надання освітніх послуг здобувачам вищої медичної освіти. Аналіз результатів опитування дозволив зробити наступні висновки: 1. Більшість студентів позитивно оцінили дистанційне навчання та зазначили, що в умовах карантину воно є одним з основних джерел освітньої інформації. 2. Студенти надають перевагу навчанню за допомогою платформи ZOOM. 3. Серед переваг дистанційного навчання студенти-медики відзначили можливість регулювання власного режиму навантаження. 4. Студенти розглядають недоліки дистанційного навчання: недостатній особистий контакт з викладачем; відсутність спілкування з однокурсниками та надмірний стрес. 5. Пропозиції студентів-медиків: частіше використовуйте презентації та схеми; матеріал повинен бути коротким, схематичним і систематичним; бажано розмістити всі дисципліни на одній платформі; збільшити кількість пар на платформі ZOOM. Поширення коронавірусу внесло корективи у роботу всіх сфер життя, особливо системи освіти, охорони здоров'я та фармакології. В умовах обмеженого спілкування між викладачами та студентами вищі навчальні заклади самостійно визначають, як найкраще організувати навчальний процес, які платформи використовувати та як поліпшити якість освітніх послуг. Організуючи дистанційне навчання, необхідно враховувати точки зору та пропозиції обох сторін навчального процесу - тих, хто їх надає, і тих, хто їх отримує.

Ключові слова: дистанційне навчання, студенти-медики, викладачі, карантин, якість освіти, опитування.

DISTANCE LEARNING UNDER QUARANTINE CONDITIONS IN THE VIEW OF MEDICAL STUDENTS

Yeroshenko G. A., Lisachenko O. D., Klimach T. N., Shevchenko K. V., Grigorenko A. S., Kinash O. V., Donetsk I. M.

Abstract. Today it is prestigious, comfortable and convenient to receive education remotely. Under conditions of quarantine, when contacts between teachers and students are limited, this is the only safe way to get higher education in the whole world. University teachers create the necessary conditions for the provision of quality knowledge to students, providing them with sufficient information resources and demonstration materials.

This work is devoted to the study of the attitude of medical students to distance learning in quarantine based on the analysis of the results of their anonymous survey. Using a questionnaire determined the positive and negative sides of distance learning. Thanks to the suggestions and wishes of students, draw conclusions on improving the quality of the provision of educational services to applicants for higher medical education.

The analysis of the results of the survey made it possible to draw the following conclusions:

1. Most of the students positively assessed distance learning and noted that in conditions of quarantine it is one of the main sources of educational information.

2. Students prefer to study using the ZOOM platform.
3. Among the advantages of distance learning, medical students noted the possibility of regulating their own load regime.
4. Students consider the disadvantages of distance learning: insufficient personal contact with the teacher; lack of communication with classmates and excessive stress.
5. Suggestions from medical students: use presentations and diagrams more often; the material should be short, schematic and systematic; it is desirable to place all disciplines on one platform; increase the number of pairs on the ZOOM platform.

The spread of the coronavirus has made adjustments to the work of all spheres of life, especially the education system, healthcare, and pharmacology. In conditions of limited communication between teachers and students, higher educational institutions independently determine how best to organize the educational process, which platforms to use and how to improve the quality of educational services. When organizing distance learning, it is necessary to take into account the points of view and proposals of both sides of the educational process - those who provide them and those who receive them.

Key words: distance learning, medical students, teachers, quarantine, quality of education, questioning.

*Рецензент – проф. Білаш С. М.
Стаття надійшла 18.12.2020 року*

DOI 10.29254/2077-4214-2021-1-159-168-170

УДК 378.091.212–054.6(477)

¹Заїкіна Т. С., ¹Кравчун П. Г., ¹Титова Г. Ю., ¹Ринчак П. І., ²Сапричова Л. В.

ОСВІТА ІНОЗЕМЦІВ В УКРАЇНІ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

¹Харківський національний медичний університет (м. Харків)

²Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна (м. Харків)

zaikina_tatyana@ukr.net

Вступ. Глобалізація світового простору, як основний міжнародний тренд, призводить до постійного зростання ринку освітніх послуг, який на сьогоднішній день оцінюється у 100 мільярдів доларів на рік та є одним з найбільш перспективних [1].

Згідно з останніми даними Українського державного центру міжнародної освіти станом на 2019р. в українських закладах вищої освіти навчалися близько 80 тисяч іноземних студентів зі 158 країн світу. Основними споживачами ринку освітніх послуг в Україні є громадяни Індії, Марокко, Азербайджану, Туркменістану, Нігерії, Єгипту, Туреччини, Китаю, Ізраїлю та Узбекистану. Сфера інтересів іноземних здобувачів охоплює різні галузі науки та техніки, проте найбільше медицину та фармакологію, авіоніку і ракетні технології, прикладну фізику і нанотехнології, дослідження в галузі атомної енергії, агрономії, біології та генетики [2].

Метою роботи є висвітлення основних проблем здобуття освіти іноземцями в Україні та окреслення шляхів їх вирішення.

Основна частина. В рейтингу найбільш популярних закладів вищої освіти декілька років поспіль провідні позиції зберігають Харківський національний медичний університет (4355 іноземних студентів), Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна (4351 іноземних студентів), Одеський національний медичний університет (4234 іноземних студентів), Національний медичний університет ім. О. О. Богомольця (3378 іноземних студентів) та Запорізький державний медичний університет (2981 іноземних студентів) [3].

Важливою складовою інтенсифікації процесів інтернаціоналізації вищої освіти в Україні стало створення Українського державного центру міжнародної освіти, який здійснює координуючу, консультативну функцію в процесі відбору та навчання іноземних

студентів [4]. На сайті центру міститься детальна інформація щодо вимог до вступу абітурієнтів, вартості навчання, існуючих навчальних програм; є можливість ознайомитися з відгуками випускників та подати онлайн-заявку на вступ.

На думку іноземців, беззаперечними перевагами отримання освіти в Україні є давні традиції та високий рівень викладання, доступна вартість навчання та проживання у порівнянні з іншими європейськими країнами [2]. Втім, поряд з цим, існує ціла низка стримуючих факторів, що зумовлюють незадоволеність освітнім процесом іноземними студентами.

Серед ключових перепон, які стоять на шляху створення привабливого іміджу України на ринку освітніх послуг, є недостатній рівень базової підготовки абітурієнтів під час їх відбору на навчання; мовне питання; складнощі соціально-культурної адаптації до нового середовища перебування.

Давайте проаналізуємо кожну з них.

По-перше, недостатній рівень базової підготовки абітурієнтів. Складається ситуація, коли кожен бажаючий платоспроможний іноземець може стати студентом українського вишу, не дивлячись на базовий рівень знань та потенціал для подальшого навчання. Зарахування ж відбувається виключно на підставі подання документів та співбесіди. Подібна ситуація є неприпустимою не тільки з огляду невідповідності базової підготовки абітурієнтів високим вимогам вищої школи, але й через можливі зловживання з боку іноземних громадян, які можуть розглядати Україну в якості транзитної держави для подальшого незаконного в'їзду до країн Західної Європи [4]. Більше того, в процесі навчання керівництво вишів не зацікавлене у відрахуванні іноземних студентів на підставі їх неуспішності, адже наслідком цього є фінансові втрати.